

בס"ד. ר"ד לילות חג השבועות, בעת הסעודות, ה'תשכ"ו.

רשימה פרטית בלתי מוגה

א. דובר אודות המנהג לומר בליל שבת קודם "לכה דודי" ששה מזמורים, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שהמקור להתחיל מ"לכו נרננה" הוא מנהג הרמ"ק¹.

כך דובר אודות אופן אחיזת ה"לחם משנה" בשבת, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שנתפרש בשו"ע² — ע"פ קבלה — כיצד עושין ביום השבת וכיצד עושין בליל שבת (והראה בידיו הק' אופן הנהגת אדמו"ר מהוריי"צ)³.

ב. כ"ק אדמו"ר שליט"א התעניין אצל הרב עזריאל זעליג שי' סלונים — שהי' בליובאוויטש שמונה שנים — ע"ד הנהגת כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע. ובין הדברים נזכר מנהגו, שאחר אכילת דגים, הי' שותה כוס יין (כמעט שלם) ואומר "לחיים", ואח"כ הי' שותה מעט מים, ושופך קצת מים על ידיו ומנגב שפתיו.

[א' הנוכחים — שלא השתתף בסעודה — ביקש מא' המסובים מעט משקה לומר "לחיים". ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שע"פ דין — אם יברך תחילה על יין, יפטור גם את המשקה⁴ (והוסיף בבת-שחוק: אף שיתכן שאצלו ה"משקה" עיקר...)].

א' המסובים הזכיר אודות הנהגת ר' הלל מפאריטש⁵ (שכבר בצעירותו הי' בקי בכתבי האריז"ל, והיו לו הנהגות מיוחדות), לטבול את הלחם במלח שבע פעמים (ולא ג"פ, כנהוג), ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(4) והוסיף בבת-שחוק, שבמ"ת ניתנה גם נגלה התורה.

(5) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סקע"ד ס"ד. וש"נ.

(6) ראה ר"פ מתולדותיו בתחלת ספרו פלח הרמון בראשית ושמות. וראה גם תו"מ — רשימת היומן ע' תקח ואילך. וש"נ.

(1) ראה שער הכולל פי"ז ס"ז. וש"נ.

(2) או"ח ר"ס עדר. שו"ע אדה"ז שם ס"ב. וש"נ.

(3) ברשימה נוספת, שמתאים גם עם המבואר בקבלה, שבלייל שבת המלכות היא למטה מז"א, וביום השבת שוים בקומתם (ראה פע"ח שער השבת פ"כ. מאמרי אדה"ז תפלה ע' תנו. ע' תפד).

אולי כנגד ז' המדות, אבל, לא שמעתי אודות מנהג כזה, והרי גם "ע"פ הקבלה יש לטבל... במלח ג' פעמים"⁸ (כדאיאתא בסידור האריז"ל⁹).

[בהמשך להמדובר אודות ר' הלל, הזכיר כ"ק אדמו"ר שליט"א את הסיפור¹⁰ אודות זהירותו שלא לנסוע בעגלה ע"ג גשר, שבא' מנסיעותיו התנמנם ונרדם, ולפני שהעגלה הגיעה אל הגשר, התעורר מעצמו, וירד מן העגלה כו'.]

ג. דובר אודות אמירת "תיקון ליל שבועות"¹¹ — שר' הלל הי' אומר תיקון גם בליל ב' דחג השבועות, וכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע הי' משלים אמירת התיקון דליל ב' בנסיעתו ל"נאות דשא" אחרי חג השבועות. א' המסובים סיפר שבליובאוויטש לא היו מספיקים לומר תיקון, כיון שהיו עסוקים עם חזרת המאמר (שאמירתו היתה לפני מעריב¹²), ובעת ה"חזרה" היו כבר צריכים לומר ברכות השחר... ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:

יש להזהר שלא יסיקו מזה שאין צורך לומר תיקון.

— מתנגדים אינם אומרים תיקון, באמרם, שאין ענין לומר ג' פסוקים מהתחלה וג' פסוקים מהסוף כו'... קודם מ"ת — טוענים הם — מוטב ללמוד סוגיא בעיון¹³. (והוסיף בבת-שחוק:;) וזה גופא (שמתנגדים אינם אומרים תיקון) מהוה הוכחה שצריכים לומר תיקון... כדאיאתא בשל"ה¹⁴, וכמובא שם המעשה עם ר"ש אלקבץ והבית יוסף.

והורה כ"ק אדמו"ר שליט"א להרש"ג שיכריז שצריכים לומר תיקון¹⁵.

ד. במענה לשאלת הרש"ג אם אמירת תיקון ליל שבועות הוא

אצל רבותינו נשיאינו, שהצ"צ הי' אומר מאמר בחג השבועות לפנות בוקר (ראה גם אוצר מנהגי חב"ד חג השבועות ע' רצט).

13) ראה גם שיחת יום ב' דחה"ש תשח"י סמ"ד (תו"מ חכ"ג ע' 65).

14) במסכת שבועות שלו — קצט, ב ואילך.

15) בעת ההכרזה טעה הרש"ג ואמר "תיקון חצות"... וחיך כ"ק אדמו"ר שליט"א ואמר, שבנוגע ל"תיקון חצות", כותב כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע בקונטרס התפלה (פי"א), שזהו ענין שיש בו חילוקי דרגות כו'.

7) כ"ק אדמו"ר שליט"א הזכיר גם המבואר במאה שערים (ס"ל) בענין טבילת הפת במלח (נדפס לאח"ז במאמרי אדה"ז הקצרים ע' תק).

8) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סקס"ז ס"ח. וש"נ.

9) בכוונת המוציא.

10) ראה סה"ש קין ה'ש"ת ע' 104. וראה גם תו"מ ח"ל ריש ע' 145.

11) ראה תו"מ — רשימת היומן ריש ע' קפב. וש"נ.

12) נזכר גם אודות זמני אמירת המאמרים

תיקון על שינת בני בליל שבועות — אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שהתיקון על השינה היא בעצם העובדה שנעורים בליל שבועות¹⁶; ואילו אמירת ה"תיקון" קשור עם המבואר בזהר¹⁷ אודות ההכנה לקבלת התורה ע"י כ"ד קישוטין — תיקונין — דכלה.

ובהמשך לזה דובר אודות שינת בני, דלכאורה תמוה היתכן שישכבו לישון לפני מ"ת, ובפרט ע"פ דברי הר"ן¹⁸ אודות גודל התשוקה והגעגועים לקבלת התורה? — וביאר כ"ק אדמו"ר שליט"א¹⁹, שענין זה קשור עם גילוי שער הנו"ן במ"ת, שכן, מ"ט השערים — המשכתם היא ע"י עבודה, ולכן אילו היו ישנים, הרי זה חסרון, משא"כ שער הנו"ן שנמשך מלמעלה, ללא עבודה — חשבו בני שיומשך ע"י השינה. ומ"מ ה' חסרון בדבר — וכדמוכח מזה שלא התעוררו משנתם לקראת מ"ת — כי, לפני מ"ת לא צריכים לישון, ללא חשבונות!

ה. דובר אודות "אקדמות"²⁰, שלא נהגו לאומרם בליובאוויטש²¹ (ויש אומרים, שזהו מפני שרבינו הזקן לא כללם בסידורו²²).

[הרש"ג אמר, שאין להוכיח מזה שלא אמרו "אקדמות" אצל כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, שהרי ידוע שלא הי' מתערב בעניני בעלות (בעל-הבית/שקיט) בביהכנ"ס²³, וגם אדמו"ר מהוריי"צ לא הי' מתערב בזה²⁴. וכ"ק אדמו"ר שליט"א הסכים עמו].

וסיפר כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות אביו כ"ק הרלווי"צ ז"ל, שבתחילה לא הי' אומר אקדמות, אבל בתקופה האחרונה של רבנותו (קודם מאסרו)²⁵, הי' נעמד על הבימה ואומר "אקדמות" מתוך התעוררות

הראשונים שנדפסו בחיי אדמו"ר לא נמצאו כלל הקריאות לשלש רגלים".

23) ראה גם שיחת יום א' דחה"ש תשי"ג

ס"ג (תו"מ ח"ח ס"ע 194). וראה גם תו"מ חמ"ד ע' 323. וש"נ.

24) הרש"ג רצה להביא ראיה לאי-התערבות אדמו"ר מהוריי"צ, מקביעת המזווה בדירתו ע"פ היכר ציר, גם במרפסת שהכניסה אלי' היא (לא מהחוק, אלא) דרך אחד מחדרי הבית. ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שאכן שאלו אותו על זה: הרי אי אפשר להכנס מהחוק? והשיב, שיטפסו דרך הגג... (ראה גם אג"ק חיי"ט ע' שכו. וש"נ).

25) ברשימה אחרת: לאחרי עליית הבולשביקים לשלטון.

16) ראה מג"א או"ח רסתצ"ד.

17) ח"ג צז, ב ואילך.

18) סוף פסחים.

19) ראה גם שיחת יום ב' דחה"ש תשכ"ב סל"ג ואילך (תו"מ חל"ד ע' 51 ואילך). וש"נ.

20) ראה גם שיחת יום ב' דחה"ש תשי"ז ס"ב ואילך (תו"מ ח"כ ע' 46 ואילך). וש"נ.

21) במענה לשאלת כ"ק אדמו"ר שליט"א בנוגע למנהג בביהכנ"ס חב"ד בירושלים, השיב הרב סלונים, שבמנין הראשון אומרים אקדמות, אבל במנין השני מתפללים חסידים-קנאים שאין מניחים לאמרם...

22) אבל ראה שער הכולל פ"מ סי"ז, ש"מן הסדור אין הכרע, כי בסידורים

ובכ"י (בהתאם לתוכן התיבות שיש בהם ענינים נפלאים כו'), מפני צורך השעה — לעורר את הקהל.

ו. דובר גם אודות דברי הגאון הרגצ'ובי²⁶ [שבילדותו לקחו אביו אל הצמח-צדק שברכו בלמדנות כנגלה²⁷] ששולל את המנהג דקריאת מגילת רות בברכה, בניגוד לדברי הגר"א²⁸.

ז. בליל ב' העיר הרש"ג דבר-מה בנוגע להקדמת נעשה לנשמע בחמשה בסיון, ושאל האם כ"ק אדמו"ר שליט"א התייחס לזה במאמרו ד"ה בשעה שהקדימו²⁹. ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שיש מרבותינו נשיאינו ריבוי מאמרים ד"ה בשעה שהקדימו, ואינם מתייחסים לענין הנ"ל.

28) בהגותו לשו"ע או"ח סוסת"צ.
29) דליל א' דחה"ש (לקמן ע' 8 ואילך).

26) שו"ת צפע"נ (דווינסק) ח"ב סוס"ח.
27) סה"ש תש"ב ע' 108.